Amos - Comentarii Jean Koechlin

Pentru a nega inspiraţia Bibliei, necredincioşii fac mare caz de numărul şi de diversitatea oamenilor care au scris-o. Tocmai aceasta însă este ceea ce i-o confirmă. Perfecta concordanţă a mărturiilor a patruzeci de scriitori, întinzându-se pe o perioadă de o mie cinci sute de ani, este un miracol incontestabil. Pentru a pregăti execuţia unei lucrări de artă, un constructor se va folosi de o mulţime de ingineri, de desenatori, de tehnicieni..., fiecare unindu-şi aptitudinile şi dezvăluind meticulozităţi proprii. Aceasta însă nu va împiedica lucrarea să fie concepută de el, condusă după planul său; va purta numele lui. Slujitorii de care S-a folosit Dumnezeu pentru a-Şi redacta Cuvântul sunt diferiţi. Daniel era mai-mare peste căpetenii, Ieremia şi Ezechiel, preoţi, Amos, el este un simplu păstor (v. 1). Chemarea divină însă l-a situat printre acei „oameni sfinţi ai lui Dumnezeu“ care „au vorbit sub puterea Duhului Sfânt“ (cap. 7.14,15; 2 Petru 1.21). Cartea lui nu poate decât să confirme armonia perfectă dintre toate părţile Scripturilor. Amos începe acolo unde ne lasă sfârşitul profeţiei lui Ioel (comp. v. 2 cu Ioel 3.16). Ioel a vorbit despre naţiuni în ansamblul lor. Amos le aminteşte pe rând, Siria, Filistia, Tir, Edom, Amon (de asemenea Moab, în cap. 2), afirmând astfel că fiecare dintre aceste popoare a întrecut cu mult măsura prin păcatele sale.

Odată cu Moab, lista nelegiuiţilor nu este nicidecum închisă. Iuda şi Israel îşi au locul printre popoarele vinovate! Şi încă păcatul lui Israel îl întrece pe cel al tuturor vecinilor săi. Aceştia din urmă îşi exercitaseră răutatea numai împotriva vrăjmaşilor lor, pe când în Israel cei puternici îi zdrobiseră pe slabi, îi întinaseră pe nazirei, închiseseră gurile profeţilor (v. 12). „Au vândut pe cel drept pentru argint şi pe cel nevoiaş pentru o pereche de încălţăminte“ (v. 6 şi 8.6); au călcat în picioare pe sărac, au asuprit pe cel drept şi au abătut dreptul celor nevoiaşi (cap. 5.11,12). Ne gândim la Domnul Isus, atât de des numit „Cel Drept“ (de exemplu în Fapte 22.14) sau „Cel Sărac“ (Psalmul 40.17; 41.1). El n-a încetat să fie asuprit, lovit, înainte de a fi trădat, vândut şi, în cele din urmă, dat la moarte (Iacov 2.6 şi 5.6). Ca pentru a sublinia din nou crimele poporului Său, Domnul le aminteşte de minunile Sale de odinioară făcute pentru Israel. I-a nimicit pe vrăjmaşii lor gigantici (v. 9); l-a eliberat din Egipt şi l-a călăuzit în traversarea pustiei (v. 10). Ce fapte de putere şi de dragoste sunt acestea şi cum evocă ele lucrarea mântuitoare făcută pentru toţi oamenii! Această lucrare însă întâmpină din partea lor aceeaşi ingrată nerecunoştinţă. Tu ce răspuns ai dat dragostei Mântuitorului?

Israel era o familie pe care Dumnezeu Şi-o alesese dintre toate familiile de pe pământ. De aceea..., spune Domnul, adăugând încă o zală la acest lanţ, pentru a arăta că din această alegere decurg cele mai stricte obligaţii. O spunem încă o dată: cu cât mai strânsă relaţia, cu atât mai mare responsabilitatea (citiţi Matei 11.20-24). O aceeaşi greşeală va fi resimţită în mod diferit, după cum ea a fost comisă de către un străin, de către un rob sau de către un fiu.Dumnezeu este gata să-Şi cerceteze poporul prin judecată. Cu toate acestea, nimic nu se va face fără avertisment. Pentru o turmă, răgetul unui leu este cel mai eficient semnal de alarmă. Amos, păstorul din Tecoa, ştia bine aceasta, de aceea caută să smulgă poporul din inconştienţă. „Faceţi să se audă ... Ascultaţi...“, strigă el (v. 9, 13). Dumnezeu însă va mai folosi încă o voce pentru a-l scutura pe Israel din somnolenţă şi din împietrire. Întreaga profeţie a lui Amos este încărcată de aluzii cu privire la un cutremur de pământ ce urma să aibă loc doi ani mai târziu (cap. 1.1b; 2.13-16; 3.14,15; 6.1; 9.1,11 etc.).Noi, cei care prin har facem parte din familia cerească a lui Dumnezeu, să ne plecăm urechea la toate felurile în care Tatăl nostru găseşte cu cale să ne avertizeze.

Altădată, când Domnul trimitea urgii asupra Egiptului, îl punea la adăpost pe Israel (Exod 8.22; 9.6,7,26; 10.23; 12.12,13). Acum asistăm la o „răsturnare“ şi în sens moral (v. 11): iată-L pe Dumnezeu constrâns să-Şi lovească propriul popor „asemeni Egiptului“ (v. 10)! Foamete, secetă, dăunători, epidemii, cutremur de pământ: cinci calamităţi se abat una după alta, cu rostul de a vorbi conştiinţei acestei naţiuni rebele. Vai, tristul refren se întâlneşte de cinci ori: „totuşi nu v-aţi întors la Mine, zice Domnul“ (v. 6, 8, 9, 10, 11)! Să nu aruncăm însă cu piatra! Nu arată Domnul aceeaşi răbdare şi faţă de noi? Dacă foloseşte adesea mijloace apăsătoare, o face întotdeauna cruţându-ne ca pe „un tăciune smuls din foc“ (comp. cu Zaharia 3.2). Ne-am întors noi la El? Mai devreme sau mai târziu va trebui să-L întâlnim pe Dumnezeu. Dacă nu acum, în har, venind la Domnul cu o inimă pocăită, atunci El îl va vizita pe păcătos în judecată (Luca 12.58,59). „Pregăteşte-te să-L întâlneşti pe Dumnezeul tău“ (v. 12).Care este pentru orice om astăzi singurul mod de a se putea pregăti pentru această solemnă întâlnire? Să-şi mărturisească păcatele şi să accepte iertarea pe care Isus o acordă gratuit. A făcut fiecare dintre noi aceasta?

„Veniţi la Betel şi lucraţi fărădelege!“ – invita ironic capitolul 4.4 – „La Ghilgal, înmulţiţi fărădelegea!...“. Acum însă Dumnezeu îndeamnă cu stăruinţă: „Nu căutaţi Betelul şi nu mergeţi la Ghilgal...“; „căutaţi-Mă şi veţi trăi..., căutaţi pe Domnul şi veţi trăi“ (v. 4-6).Pentru a trăi, omul n-are ce face cu o religie; îi trebuie un Mântuitor. Isus este Calea, Adevărul şi Viaţa! Nimeni nu vine la Tatăl decât prin El (Ioan 14.6). Să recunoaştem măreţia Celui care a creat şi care susţine lumile (Evrei 1.2,3): Pleiadele, Orionul, aceste constelaţii, când le descoperim în clar de noapte, copleşesc inteligenţa noastră; zadarnic ne străduim să estimăm fantastica distanţă până la ele. Fiul lui Dumnezeu însă a înfăptuit o lucrare nespus mai minunată. Umbra ameninţătoare a morţii veşnice, care ne învăluia deja, a transformat-o în dimineaţă, înghiţind-o în victoria învierii Lui (v. 8). Negreşit, întunericul domneşte încă în lume; asuprirea şi nedreptatea sunt lucruri obişnuite. Creştinul însă nu este copleşit; chiar şi „într-un timp rău“, el ştie unde să-L găsească pe Mântuitorul său.„Căutaţi-L“ (v. 8)! Acesta trebuie să fie cuvântul nostru de ordine de fiecare dată când ne deschidem Biblia (Psalmul 27.8).

Binele se identifică cu Dumnezeu (Psalmul 4.6): „Căutaţi binele, ... ca să trăiţi“ (v. 14) are drept corespondent: „Căutaţi pe Domnul şi veţi trăi“ (v. 6). Pentru a căuta binele însă trebuie să-l iubim, tot aşa cum de rău fugim în măsura în care ne este groază de el (v. 15; Romani 12.9). Dar, am putea spune, nu întotdeauna este uşor să distingi binele de rău. Fără îndoială, nici morala omenească nu ne va ajuta câtuşi de puţin la aceasta, ea neputând face nimic altceva decât să compare pe om cu om. Singurul ghid sigur este Cuvântul Dumnezeului nostru.Asemeni acestei mulţimi creştine care repetă: „Vină împărăţia Ta“, apelând astfel ziua propriei judecăţi, unii ar dori ziua Domnului, ... fără să ţină cont că ea semnifică nenorocirea lor. Şi îşi înmulţesc formele religioase – sărbători, jertfe, adunări solemne – închipuindu-şi că pot să-l ascundă lui Dumnezeu adevărata stare! „Depărtează de la Mine zgomotul cântărilor tale“ (v. 23), răspunde Domnul cu asprime... Şi câte cântări şi rugăciuni nu sunt pentru Dumnezeu altceva decât un zgomot fără sens! Ceea ce aşteaptă El, să nu uităm, este adevărul în inimă (Psalmul 51.6).Ştefan le va cita mai-marilor iudeilor versetele 25-27, pentru a-i face conştienţi de cât de vechi şi totodată de grav este păcatul lor (Fapte 7.42,43).

Încă din capitolele anterioare, Domnul pusese degetul pe împietrirea inimii poporului Său rătăcit, pe îngâmfare, pe egoism şi pe pasiunea după satisfacţii (cap. 2.6; 4.1; 5.11; comp. cu 1 Corinteni 10.24; 1 Ioan 3.17). Acum vedem cum inteligenţa lor se exersează în vederea propriilor plăceri (v. 5). Ce stare de lucruri care vorbeşte şi conştiinţelor noastre! Nu este necinstit să întrebuinţăm în folosul nostru ceea ce Domnul ne-a încredinţat pentru slujirea Sa? Şi aceasta fără a mai pune la socoteală că drumul poftelor ne conduce, din punct de vedere

spiritual, la aservire faţă de Vrăjmaş (comp. cu v. 7)! Putem observa, de asemenea, ce anume se mai alătură pe drumul prosperităţii materiale şi al gusturilor rafinate: „voi nu vă întristaţi de spărtura lui Iosif“ (v. 6). Contemporanii lui Amos nu mai sufereau din cauza divizării lui Israel în două regate. Şi astăzi, aceeaşi cauză, anume urmărirea asiduă a satisfacţiilor, a comodităţii şi a propriilor interese, produce acelaşi efect: o indiferenţă vinovată faţă de starea de ruină a Bisericii şi faţă de diviziunile creştinilor între ei.Versetul 8 afirmă dezgustul lui Dumnezeu pentru mândrie, rădăcina oricărui păcat. Domnul să ne înveţe să o judecăm în noi, atât în manifestările ei evidente, cât şi în cele mai subtile! Să ne amintim că El „Se împotriveşte celor mândri, dar dă har celor smeriţi“ (Iacov 4.6).

În capitolul 3.7, Domnul promisese că nu va face nimic înainte să-Şi descopere taina robilor Săi, profeţilor. Îl informează deci pe Amos de intenţiile Sale, iar la această marcă a încrederii, profetul răspunde, precum Avraam altădată, printr-o mijlocire stăruitoare (Geneza 18.17-23). Vorbeşte cu libertatea celui care-L cunoaşte îndeaproape pe Dumnezeul său: Pedeapsa Ta nu este prea grea? Nu uita că Iacov este mic (Însuşi Dumnezeu îl numeşte un viermişor în Isaia 41.14). Exact pe dos faţă de lăudăroşia sărmanului popor, care pretindea: „Nu ne-am luat noi putere prin tăria noastră?“ (cap. 6.13).După ce pledase pentru poporul lui într-un fel atât de mişcător, Amos este tratat drept conspirator de către unul dintre şefii religioşi. Cât de mult se aseamănă el cu Isus, Cel pe care preoţii Îl acuzau înaintea lui Pilat: „Pe Acesta L-am găsit pervertind naţiunea noastră...“ (Luca 23.2)!Departe de a se mânia sau de a revendica onoarea datorată unui profet, Amos îşi recunoaşte cu plăcere originea umilă. Autoritatea sa îi era conferită nu prin naştere, nici prin educaţie, ci exclusiv printr-o chemare divină (comp. cu Galateni 1.1). Apoi îl anunţă pe preotul necredincios la ce să se aştepte din partea Domnului.

Prin viziunea coşului cu fructe (v. 1), Amos trebuie să înţeleagă faptul că Israel este copt pentru judecată. Spre deosebire de noaptea Paştelui, nimicitorul nu va mai trece nicidecum pe deasupra poporului, cruţându-l (v. 2), ci va fi „ca jalea pentru singurul fiu“ (v. 10). „Zgomotul“ zadarnic al cântărilor (cap. 5.23) se va schimba în urlete, iar cântecele, în bocete (v. 3, 10). „Tăcere!“ concluzionează versetul 3, ca pentru a pune capăt acestui vacarm inutil. Orice gură este de acum închisă înaintea Domnului. Sfârşitul capitolului ne vorbeşte însă despre o altă tăcere, cea a lui Dumnezeu, care este cea mai gravă pedeapsă! Puţine pasaje sunt atât de cutremurătoare ca versetele 11 şi 12. Cuvântului divin, mult timp disprețuit, oamenii îi vor înţelege valoarea abia după ce nu-l vor mai auzi. Atunci „vor rătăci de la o mare la alta, ... vor cutreiera încoace şi încolo“, într-o disperare de nedescris. Şi nu-l vor găsi! (comp. cu 1 Samuel 28.6,15). Dragi prieteni, să evaluăm privilegiul pe care-l avem: Cuvântul lui Dumnezeu este astăzi încă la îndemâna noastră, „aproape de tine – spune apostolul – în gura şi în inima ta“ (Romani 10.8). În nicio altă vreme nu a fost Biblia atât de larg răspândită. Lipsesc însă mai degrabă foamea şi setea sufletului pentru a-şi însuşi promisiunile şi învăţăturile ei. Fie ca Dumnezeu să le trezească în fiecare dintre noi!

„Dumnezeu nu Se lasă batjocorit; pentru că ce seamănă omul, aceea va şi secera“ (Galateni 6.7). Capitolele anterioare ne-au arătat ce semănase Israel, astfel că sinistra recoltă nici n-ar trebui să ne surprindă. Cea din urmă viziune a lui Amos este de departe cea mai teribilă. Îl zăreşte pe Domnul în picioare pe altar, ordonând masacrul final. Nimeni nu va scăpa. Goana nebună a celor vinovaţi ne aminteşte de Psalmul 139 (comp. v. 2 cu Psalmul 139.8). Acest psalm însă ne istoriseşte esenţialmente experienţa unui credincios fugărit de lumină, în timp ce aici, dimpotrivă, este vorba de păcătoşi urmăriţi pentru a fi judecaţi. Totuşi, această încheiere nu este şi concluzia cărţii. Începând cu versetul 8 intră în scenă harul. În urma vânturării poporului prin ciur, toată pleava a fost înlăturată, dar nu s-a pierdut niciun grăunte (v. 9). La momentul hotărât, Dumnezeu va arăta că Şi-a păstrat aleşii. Versetele de la 11 la 15 descriu restabilirea şi binecuvântarea finală. Atunci toate lucrurile Îi vor fi supuse lui Hristos.Răscumpăraţi ai Domnului, noi nu Îl vom întâlni ca pe Judecătorul aflat în picioare pe altar, potrivit viziunii lui Amos! Îl vom vedea încununat cu glorie şi cu onoare, aşezat, la dreapta lui Dumnezeu (Evrei 2.8,9). Şi, prin credinţă, noi deja Îl contemplăm în felul acesta.

clickbible.org